

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

เป็นที่สังเกตว่า ประเทศที่พัฒนาแล้วล้วนต่างมีภาคอุตสาหกรรมเป็นภาคเศรษฐกิจชั้นนำ (leading sector) ซึ่งนับเป็นสาเหตุสำคัญประการหนึ่งที่ทำให้บรรดาประเทศพัฒนาน้อยทั้งหลาย (Less Development Countries = LDCs) เร่งพัฒนาอุตสาหกรรมประเทศของตน โดยพยายามสนับสนุนให้มีการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมมากขึ้น ด้วยการกำหนดนโยบายพัฒนาอุตสาหกรรมต่างๆ ไว้มากมาย และนโยบายการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมก็เป็นมาตรการหนึ่ง ที่ประเทศพัฒนาแล้วส่วนใหญ่นำมาเป็นเครื่องมือส่งเสริมการพัฒนาอุตสาหกรรมกันอย่างแพร่หลาย เนื่องจากพบว่าประเทศที่พัฒนาแล้วทั้งหลายที่ใช้นโยบายข้างต้นดังกล่าวจะมีภาคอุตสาหกรรมที่พัฒนาแล้ว ซึ่งในท้ายสุด จะนำมาซึ่ง ความจำเป็นเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างรวดเร็ว (rapid growth economic)

โดยนิคมอุตสาหกรรมที่กลุ่มประเทศอุตสาหกรรม และประเทศอุตสาหกรรมใหม่ (Newly Industries Countries = NICS) ต่างจัดตั้งขึ้นมามากมาย ล้วนมีวัตถุประสงค์ที่แตกต่างกันไป อาทิเช่น

ประเทศสหรัฐอเมริกา นิคมอุตสาหกรรมแห่งแรกตั้งขึ้นเมื่อ ปี ค.ศ. 1899 ที่เมือง Chicago ได้แก่ The Clearing Industrial District โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อ

1. เพื่อลดต้นทุนการผลิต และคงไว้ซึ่งการแข่งขัน
2. จัดภาวะการขาดแคลนสิ่งอำนวยความสะดวกสำหรับโรงงาน
3. แสวงหาตลาดหรือแหล่งวัตถุดิบ
4. ปรับปรุงการขนส่ง และให้มีการใช้แรงงานในท้องถิ่นเพิ่มมากขึ้น

โดยเฉพาะอย่างยิ่งในเขตนอกเมืองหลวง

ประเทศอังกฤษ ได้เริ่มต้นจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในระยะเวลาใกล้เคียงกับประเทศสหรัฐอเมริกา โดยมีจุดมุ่งหมายเพื่อการค้า การพัฒนาชุมชน พัฒนาพื้นที่ กระตุ้นให้มีอุตสาหกรรมใหม่ ๆ เกิดขึ้น ส่งเสริมให้มี การจ้างแรงงานเพิ่มขึ้น และเพื่อให้สอดคล้องกับการนิยามการจัดตั้งแหล่งที่อยู่อาศัยในชนบท

ประเทศญี่ปุ่น การจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมของญี่ปุ่น เพื่อสนองนโยบายการพัฒนาท้องถิ่นเป็นหลัก คือ เพื่อพัฒนาบริเวณเสื่อมโทรมเพื่อลดช่องว่างระหว่างบริเวณชุมชนรายได้สูง กับ บริเวณชุมชนรายได้ต่ำและเพื่อพัฒนาโรงงานในเมืองใหญ่ ๆ

ประเทศไต้หวัน สำหรับนิคมอุตสาหกรรมในประเทศไต้หวัน นับได้ว่าเป็นตัวอย่างที่ดีของการส่งเสริมกิจการนิคมอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์หลักเพื่อ

1. กระจายอุตสาหกรรมออกไปสู่ท้องถิ่นในชนบท
2. เป็นแหล่งประกอบของอุตสาหกรรมขนาดใหญ่โดยเฉพาะ
3. ให้อุตสาหกรรมประเภทใกล้เคียงกัน เข้าไปดำเนินการอยู่ด้วยกัน

สำหรับนิคมอุตสาหกรรมของไทย มีวัตถุประสงค์หลักสำคัญในการจัดตั้ง เพื่อสนับสนุนและจูงใจให้โรงงานอุตสาหกรรมมาตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน เพื่อสะดวกต่อการควบคุมมลภาวะที่เกิดจากโรงงานอุตสาหกรรม และช่วยให้โรงงานอุตสาหกรรมได้ใช้ระบบสาธารณูปโภคพื้นฐานร่วมกันอย่างมีประสิทธิภาพ นอกจากนี้ ยังช่วยประหยัดงบประมาณของรัฐบาลในการจัดหาสิ่งอำนวยความสะดวก และช่วยให้การพัฒนาอุตสาหกรรมในประเทศอย่างมีระบบและเป็นระเบียบยิ่งขึ้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่าวัตถุประสงค์ของการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมในแต่ละประเทศจะแตกต่างกันไปตามที่กล่าวไว้ข้างต้น ทว่าแต่ละประเทศต่างมีเป้าหมายหลัก หรือวัตถุประสงค์ที่สำคัญคล้ายคลึงกัน คือ ให้ประเทศของตนมีระบบเศรษฐกิจ สังคม ตลอดจนสิ่งแวดล้อมที่มีคุณภาพที่ดี ซึ่งในตอนท้ายแล้วสามารถนำประเทศก้าวสู่ความเป็นผู้นำในทุก ๆ ด้านอย่างแน่นอน

นิคมอุตสาหกรรมนับเป็นเครื่องมือพัฒนาประเทศอย่างหนึ่ง ที่มีความสำคัญใน

ปัจจุบันจะทวีความสำคัญมากยิ่งขึ้นต่อไปในอนาคตอันใกล้ ทั้งนี้ เนื่องจากนิคมอุตสาหกรรม มีบทบาทสำคัญต่อประเทศหลายด้านด้วยกัน คือ

1. บทบาทนิคมอุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาอุตสาหกรรม

- จัดปัญหาที่ตั้งโรงงาน เพราะทางนิคมอุตสาหกรรมได้จัดสรรที่ดินที่ได้พัฒนาแล้ว และจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในด้านการคมนาคมและสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา โทรศัพท การธนาคาร การไปรษณีย์ ฯลฯ ในแหล่งที่เหมาะสมให้กับผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในราคาต่ำ

- ช่วยกระตุ้นและจูงใจให้มีการเร่งรัดพัฒนาอุตสาหกรรมยิ่งขึ้น

- ก่อให้เกิดประโยชน์ทางเศรษฐกิจจากการอยู่ร่วมกันของอุตสาหกรรมประเภทต่างๆอย่างเป็นส่วน และเป็นการส่งเสริมอุตสาหกรรมใหม่ หรือการจัดบริการใหม่ๆขึ้นได้ โดยเฉพาะอุตสาหกรรมที่เกี่ยวข้องกับอุตสาหกรรมอื่นที่อยู่ในนิคมอุตสาหกรรมนั้น ตัวอย่างเช่น นิคมอุตสาหกรรมที่มีโรงงานผลิตน้ำตาลจากอ้อยอยู่มากอาจก่อให้เกิดโรงงานกระดาษ โดยใช้วัตถุดิบจากขานอ้อยมาใช้ในการผลิต เป็นต้น

- แสดงถึงเจตน์จำนงของรัฐบาลที่มีต่อ นโยบายการพัฒนาส่งเสริมอุตสาหกรรม และเสริมสร้างบรรยากาศในการลงทุน จะเห็นได้จาก การที่รัฐบาลให้สิทธิและผลประโยชน์พิเศษแก่ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม

- เป็นแหล่งวิทยาการที่ทันสมัย เป็นตัวอย่างในการปรับปรุงเสริมสร้างประสิทธิภาพ และเพิ่มผลผลิตในการประกอบอุตสาหกรรมในทุกระดับ นับตั้งแต่ระดับแรงงาน

2. บทบาทของนิคมอุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาเมืองใหญ่

- เป็นแหล่งอุตสาหกรรมใหม่ และเพื่อรองรับการขยายโรงงานให้ และการย้ายโรงงานให้รวมกันเป็นส่วนในเขตเมืองใหญ่ และบริเวณใกล้เคียง

- ส่งเสริมการใช้ที่ดินในเมืองใหญ่ให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

- ส่งเสริมให้อุตสาหกรรมกระจายไปสู่ภูมิภาค เป็นการสนับสนุนการวางผังเมืองของรัฐบาล และช่วยชะลอการย้ายถิ่นของประชาชน ที่จะเข้ามาสู่เขตอุตสาหกรรมหนาแน่นในเมืองใหญ่

- เพิ่มประโยชน์ทางเศรษฐกิจในการจัดสรรบริการ และอำนวยความสะดวก

ความสะอาดต่างๆในเมืองใหญ่

- ช่วยลดปัญหาจราจร

- ส่งเสริมและสนับสนุนการรณรงค์ปัญหาการขาดแคลนที่อยู่อาศัย ที่

เหมาะสม

3. บทบาทของนิคมอุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาท้องถิ่น

- เป็นแหล่งขยายความเจริญเติบโตในระดับท้องถิ่น

- ส่งเสริมการจัดตั้งกิจการอุตสาหกรรมในส่วนท้องถิ่น เพราะสามารถก่อให้เกิดความเจริญ และการจ้างงานแก่คนในชุมชนได้

- เพิ่มประสิทธิภาพการใช้วัตถุดิบ แรงงาน และที่ดินในแต่ละท้องถิ่น

- เร่งรัดส่งเสริมการยกระดับ สถานการณ์ครองชีพของประชาชนในท้องถิ่น

ถิ่น

- เป็นชุมชนใหม่ที่ได้รับการวางแผนอย่างรอบคอบ และกว้างขวาง

- เพื่อเป็นการกระจายการบริการของรัฐไปสู่ภูมิภาค

4. บทบาทของนิคมอุตสาหกรรมที่มีต่อการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม

- เพิ่มการจ้างงานทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ อันเป็นผลให้ประชาชนในเขตอุตสาหกรรมมีโอกาสได้รายได้ และค่าครองชีพที่สูง ช่วยลดปัญหาอาชญากรรม และปัญหาสังคมต่างๆอันสืบเนื่องมาจากการว่างงาน

- ส่งเสริมการกระจายรายได้ไปสู่ภูมิภาค ช่วยลดความแตกต่างของรายได้ของประชาชนในภูมิภาคต่างๆ

- ผลผลิตมวลรวมของประชาชาติสูงขึ้น นิคมอุตสาหกรรมทำให้ผลผลิตเพิ่มขึ้น อันก่อให้เกิดความเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ

- ส่งเสริมการใช้ทรัพยากรธรรมชาติทั้งในระดับท้องถิ่น และในระดับชาติให้สูงขึ้น เพราะนิคมอุตสาหกรรมสามารถจะนำเอาทรัพยากรธรรมชาติและวัตถุดิบได้อย่างเต็มที่

- เป็นการเปลี่ยนแปลงโครงสร้างทางเศรษฐกิจ ทำให้การผลิตในภาคอุตสาหกรรม และบริการขยายตัว ก่อให้เกิดความสมดุลในทางเศรษฐกิจ และมีส่วน

ช่วยเกื้อหนุนการผลิตทางเกษตร ส่งผลให้โครงสร้างของประเทศเปลี่ยนจากเกษตรกรรมเป็นประเทศอุตสาหกรรมใหม่

- เป็นการเตรียมรับจำนวนประชากรที่เป็นแรงงาน อันสืบเนื่องมาจากอัตราการเพิ่มขึ้นของประชากรที่สูงมาก และเพิ่มรายได้แท้จริงของประชากรให้สูงขึ้น ซึ่งจะส่งผลต่อเสถียรภาพและความมั่นคงของชาติ

5. บทบาทของนิคมอุตสาหกรรมที่มีต่อสภาพแวดล้อม

- การจัดสร้างนิคมอุตสาหกรรม เท่ากับเป็นการสร้างชุมชนใหม่ จึงมีการจัดสร้างสาธารณูปโภค และสาธารณูปการที่จำเป็น การปล่อยให้โรงงานอุตสาหกรรมอยู่กันอย่างกระจัดกระจายในตัวเมือง ย่อมก่อให้เกิดปัญหามลภาวะแวดล้อมจากกลิ่นควัน เสียง น้ำเสียและของเสียอื่นๆ ซึ่งเป็นอันตรายต่อประชาชนในบริเวณใกล้เคียง ฉะนั้นการจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรมซึ่งเป็นการรวบรวมโรงงานต่างๆ เข้าไว้ด้วยกัน พร้อมกับจัดวิธีป้องกันและขจัดของเสียอย่างเหมาะสม จะช่วยให้ประชาชนมีสุขภาพและความเป็นอยู่ที่ดีขึ้น

- เพื่ออนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติ จึงได้มีมาตรการควบคุมป้องกันอย่างรัดกุมเกี่ยวกับมลภาวะ เช่น น้ำเสีย เสียง อากาศเป็นพิษเพื่อเป็นการอนุรักษ์คุณภาพของน้ำ อากาศ ดิน ทั้งในนิคมอุตสาหกรรมและบริเวณใกล้เคียงให้อยู่ในระดับมาตรฐาน

- เพื่อจัดสรรที่ดินให้เป็นประโยชน์มากที่สุด นอกจากจัดสรรที่ดินสำหรับให้ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมตั้งโรงงานแล้วควรจัดให้มีพื้นที่สาธารณะ อนุสาวรีย์ และโรงพยาบาล และจัดให้มีการป้องกันอันตรายจากอุทกภัย ตลอดจนสารพิษต่างๆ

ด้วยความสำคัญดังกล่าวข้างต้นจะเห็นได้ว่า นิคมอุตสาหกรรมนั้นมีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอันมาก โดยเป็นเครื่องมือสำคัญที่ช่วยให้บ้านเมืองได้พัฒนาไปอย่างเป็นระเบียบเรียบร้อยตามลักษณะผังเมือง ขจัดสิ่งของเสียออกจากโรงงาน เป็นแหล่งดึงดูดใจนักลงทุนและเพิ่มการจ้างงานของประเทศ ซึ่งเป็นผลให้มีการเพิ่มรายได้และยกระดับความเป็นอยู่ของประชาชนโดยทั่วไป นิคมอุตสาหกรรมจึงเสมือนจุดเริ่มต้นของการพัฒนาประเทศที่มีประสิทธิภาพ

หากพิจารณาถึงปัจจัยที่ดึงดูดการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมของไทย ในการ

ศึกษานี้ได้แยกแยะปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพล ทำให้จำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรมเพิ่มขึ้น ได้แก่ ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ (Economic factors) ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิต และปัจจัยอื่น ๆ โดยมีรายละเอียดดังนี้

1. ปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ ได้แก่ ดัชนีราคาผู้บริโภค การลงทุนจากต่างประเทศ การลงทุนของภาครัฐบาล และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ซึ่งมีรายละเอียดดังนี้

- ดัชนีราคาผู้บริโภค (Price Index) จัดเป็นเครื่องมือวัดระดับเงินเฟ้ออย่างหนึ่ง โดยการเพิ่มขึ้นของดัชนีผู้บริโภคในแต่ละปี (จากตารางที่ 1.1) เกี่ยวข้องกับการศึกษานี้ตามหลักทฤษฎีว่าด้วยเงินเฟ้ออันเกิดจากอุปสงค์ลดลง (demand-pull inflation) กล่าวคือ การเปลี่ยนแปลงของระดับราคาจะเกิดขึ้นจากการเปลี่ยนแปลงของอุปสงค์รวม การสูงขึ้นของอุปสงค์รวมในสถานการณ์ของการจ้างงานเต็มที่ จะก่อให้เกิดอุปสงค์ส่วนเกินในตลาดประเภทต่างๆ และราคาก็จะสูงขึ้น การสูงขึ้นของอุปสงค์สำหรับสินค้าและบริการจะก่อให้เกิดการสูงขึ้นของอุปสงค์สำหรับปัจจัยการผลิต และราคาปัจจัยการผลิตก็จะสูงขึ้นด้วย ทำให้ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ส่งผลให้การลงทุนชะลอตัว

- การลงทุนจากต่างประเทศ ในที่นี้หมายถึง การลงทุนโดยตรงของเอกชนต่างประเทศ (direct private investment) คือการลงทุนชนิดที่ผู้เป็นเจ้าของทุนสามารถควบคุมดูแลกิจการได้เต็มที่รับผิดชอบและรับภาระการเสี่ยงต่างๆ ในการประกอบธุรกิจเอง และเป็นการลงทุนที่ขอรับการส่งเสริมการลงทุนจากสำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

- การลงทุนของภาครัฐบาล ในการศึกษาี้ หมายถึง การลงทุนในภาคสาธารณูปโภคสาธารณูปการ ซึ่งนับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีอิทธิพลต่อสมรรถภาพในการดึงดูดทุน (absorptive capacity of capital) หมายถึง ความสามารถ (ability) ในการใช้ผลิตภาพของทุนที่เพิ่มขึ้น (addition capital productivity) ด้วยอัตราผลตอบแทนที่มีเหตุผล (reasonable of return) สมรรถภาพในการดึงดูดสำหรับประเทศที่กำลังพัฒนาจะถูกจำกัดตลอดระยะเวลาที่กำหนดให้โดยการขาดโครงสร้างพื้นฐานและ

การขาดแคลนกำลังคนทางด้านวิชาการและทางด้านความชำนาญ

ดังนั้นหากรัฐบาลเร่งรัดจัดความขาดแคลนโครงสร้างสาธารณูปโภค ด้วยการลงทุนจัดสร้างในโครงสร้างดังกล่าวด้วยการเพิ่มเงินลงทุนในส่วนนี้ สมรรถภาพการดึงดูดการลงทุนในประเทศก็จะเพิ่มสูงขึ้น และก่อให้เกิดการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมเพิ่มมากขึ้นตาม

- อัตราดอกเบี้ยเงินกู้ ในการศึกษาขึ้น หมายถึง อัตราดอกเบี้ยที่ธนาคารพาณิชย์เรียกเก็บจากผู้กู้ เนื่องจากการลงทุนในภาคอุตสาหกรรมต้องอาศัยเงินทุน จำนวนมาก ฉะนั้นที่มาของเงินทุนจึงมาจากหลายแห่งด้วยกัน และเงินกู้ของธนาคารพาณิชย์ก็นับเป็นแหล่งเงินกู้สำคัญแหล่งหนึ่งสำหรับนักลงทุน ซึ่งหากดอกเบี้ยเงินกู้ดังกล่าวเพิ่มสูงขึ้น ก็จะทำให้การลงทุนลดลง ในทางตรงกันข้าม ถ้าอัตราดอกเบี้ยเงินกู้ลดลง จะดึงดูดให้นักลงทุนเข้ามาทำการลงทุนมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

ตารางที่ 1.1

ดัชนีราคาผู้บริโภค

ปี	ดัชนีราคาผู้บริโภค ราคาคงที่ปี 2529 (2529=100)
2521	58.7
2522	64.5
2523	77.2
2524	87.1
2525	91.6
2526	95.0
2527	95.9
2528	98.2
2529	100.0
2530	102.5
2531	106.4
2532	112.1
2533	118.8
2534	125.6

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.2 การลงทุนจากต่างประเทศ

ปี	การลงทุนจากต่างประเทศ (ล้านบาท)
2521	550
2522	850
2523	1,100
2524	2,200
2525	3,100
2526	3,800
2527	4,093
2528	4,849
2529	4,842
2530	25,235
2531	60,403
2532	48,520
2533	44,597
2534	24,769

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการส่งเสริมการลงทุน

ตารางที่ 1.3

การลงทุนของภาครัฐบาล

ปี	การลงทุนภาครัฐบาล (ล้านบาท)
2521	37,358
2522	42,425
2523	58,611
2524	67,987
2525	66,402
2526	73,646
2527	82,076
2528	91,920
2529	83,578
2530	77,482
2531	77,727
2532	92,542
2533	131,725
2534	151,484

ที่มา : สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

ตารางที่ 1.4 อัตราดอกเบี้ยเงินกู้

ปี	เปอร์เซ็นต์
2521	12.00
2522	14.76
2523	16.55
2524	16.55
2525	16.50
2526	16.50
2527	16.50
2528	15.50
2529	12.25
2530	11.50
2531	12.00
2532	12.50
2533	16.50
2534	16.00

ที่มา : ธนาคารแห่งประเทศไทย

2. ปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับกระบวนการผลิต นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่คาดว่าจะมีผลต่อการตัดสินใจในการลงทุนกล่าวคือ ผู้ผลิตจะตัดสินใจลงทุนในแหล่งที่ก่อให้เกิดกำไรสูงสุด ทำให้ที่ตั้งที่มีความเหมาะสม มีเครื่องมือและสิ่งอำนวยความสะดวกให้ และใกล้แหล่งวัตถุดิบ ตลอดจนสามารถลดค่าใช้จ่ายด้านการรักษาสภาพแวดล้อม ฯลฯ ซึ่งปัจจัยต่าง ๆ เหล่านี้ถูกกำหนดขึ้นตามนโยบายจัดตั้งนิคมอุตสาหกรรม จึงคาดว่าปัจจัยเหล่านี้น่าจะมีอิทธิพลต่อการดึงดูดการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม

3. ปัจจัยอื่น ๆ นอกจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ และปัจจัยที่เกี่ยวข้องกับต้นทุนการผลิต ที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการดึงดูดการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม ยังมีปัจจัยอื่น ๆ ได้แก่ สิทธิและประโยชน์ที่ผู้ผลิตได้รับจากการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย ก็นับเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการเพิ่มขึ้นของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม

สิทธิและประโยชน์สำหรับประกอบอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ตามพระราชบัญญัติการนิคมอุตสาหกรรมแห่งประเทศไทย พ.ศ. 2522

- ผู้ประกอบอุตสาหกรรมทั้งที่เป็นคนไทยและต่างด้าว อาจได้รับอนุญาตให้ถือกรรมสิทธิ์ในที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมเพื่อประกอบกิจการได้ตามจำนวนเนื้อที่ที่คณะกรรมการ กนอ. เห็นสมควร แม้ว่าจะเกินกำหนดที่จะพึงมีได้ตามกฎหมายอื่น

- ผู้ประกอบการอุตสาหกรรมได้รับอนุญาตให้นำคนต่างด้าวซึ่ง เป็นช่างฝีมือผู้ชำนาญการ คู่สมรสและบุคคลซึ่งอยู่ในอุปการะ เข้ามาและอยู่ในราชอาณาจักรตามจำนวนและภายในกำหนดระยะเวลาที่ กนอ. เห็นสมควร

- คนต่างด้าวซึ่งเป็นช่างฝีมือและผู้ชำนาญการซึ่งได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักรตามมาตรา 58 ได้รับอนุญาตให้ทำงานเฉพาะตำแหน่งที่คณะกรรมการ กนอ. ให้ความเห็นชอบตลอดระยะเวลาที่ได้รับอนุญาตให้อยู่ในราชอาณาจักร

- ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ซึ่งมีภูมิลำเนาออกนอกราชอาณาจักรจะได้รับอนุญาตให้ส่งเงินออกไปนอกราชอาณาจักรเป็นเงินต่างประเทศได้เมื่อเป็นเงินทุนที่นำเข้ามาเงินปันผลหรือผลประโยชน์ที่เกิดจากเงินทุนนั้น เงินกู้ต่างประเทศและเงินที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมมีข้อผูกพันกับต่างประเทศ

นอกจากนี้ ผู้ประกอบอุตสาหกรรมส่งออกได้รับสิทธิและประโยชน์เพิ่มเติมดังนี้

-ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมายว่าด้วย การส่งเสริมการลงทุน อากาศขาเข้า และภาษีการค้าสำหรับเครื่องจักรอุปกรณ์ เครื่องมือและเครื่องใช้ รวมทั้ง ส่วนประกอบของสิ่งดังกล่าวที่จำเป็นต้องใช้ในการผลิตสินค้าและของที่ใช้ในการสร้าง และ ประกอบหรือติดตั้งเป็นโรงงานหรืออาคาร

-ได้รับยกเว้นค่าธรรมเนียมพิเศษตามกฎหมาย ว่าด้วยการส่งเสริมการลงทุน อากาศขาเข้า และภาษีการค้าสำหรับของที่นำเข้ามาเพื่อใช้ในการผลิตสินค้า

-ได้รับยกเว้นอากาศขาออก และภาษีการค้า สำหรับของซึ่งได้นำเข้ามาตาม มาตรา 49 รวมทั้งผลิตภัณฑ์สิ่งพลอยได้ และสิ่งอื่นที่ได้จากการผลิต

-ได้รับยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากรสำหรับของที่มีบทบัญญัติแห่งกฎหมายให้ ได้รับ ยกเว้นหรือคืนค่าภาษีอากร เมื่อได้ออกไปนอกราชอาณาจักร ซึ่งถึงแม้จะไม่ได้มีการส่งออก ไปนอกราชอาณาจักรแต่ได้เป็นการนำเข้าไปในอุตสาหกรรมส่งออก

ประโยชน์อื่น ๆ ที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรมจะได้รับในการประกอบทำการในนิคมอุตสาหกรรม นอกเหนือสิทธิประโยชน์พิเศษข้างต้นที่ผู้ประกอบอุตสาหกรรม ในนิคมอุตสาหกรรม ได้รับยังมีสิทธิพิเศษอื่น ๆ ที่แตกต่างจากผู้ประกอบอุตสาหกรรมนอกนิคมอุตสาหกรรม ได้แก่

1. การขออนุญาตต่างๆ ในการประกอบกิจการอุตสาหกรรม สามารถขอได้ที่ นิคมอุตสาหกรรม ซึ่งจะสามารถอำนวยความสะดวกในลักษณะของ One Stop Service Center
2. รัฐบาลให้ความคุ้มครองในด้านสิทธิประโยชน์ต่างๆ รวมทั้งหลักประกันในการดูแลรักษาสาธารณูปโภคต่างๆ ให้อยู่ในสภาพใช้งานได้ตลอดเวลา
3. ที่ที่ดินเพื่อตั้งโรงงานอุตสาหกรรมได้โดยไม่ขัดต่อกฎหมายผังเมือง
4. ผู้ลงทุนต่างประเทศสามารถครอบครองพื้นที่ในนิคมอุตสาหกรรมได้
5. ลดต้นทุนในการจัดหาที่ตั้งโรงงานอาคารโรงงาน และสิ่งสาธารณูปโภค

6. การบริการสาธารณูปโภคต่าง ๆ ได้จัดไว้ให้พร้อมมูล
7. ที่พักอาศัยสำหรับพนักงาน และคนงานทางบริษัทต่างๆรวมทั้งศูนย์การค้าและบริการอื่นๆ
8. อัตราค่าเช่า เช่าซื้อ ซื้อขายที่ดินในนิคมอุตสาหกรรมแต่ละแห่งเป็นอัตราต่ำ
9. คำแนะนำในการประกอบอุตสาหกรรม
10. ได้รับสิทธิประโยชน์อื่น ๆ เกี่ยวกับอุตสาหกรรมเพื่อการส่งออกทางด้านศุลกากรในส่วนทางของหรือสินค้าที่นำเข้ามาจากท่าเรือ สามารถขนส่งเข้าไปในเขตอุตสาหกรรมส่งออกได้ โดยไม่ต้องผ่านพิธีการทางศุลกากรที่ทำเรือ แต่จะมีเจ้าหน้าที่ของกรมศุลกากรอำนวยความสะดวกในเขตอุตสาหกรรมส่งออก

อย่างไรก็ตาม แม้ว่าประเทศไทยจะตระหนักถึงความสำคัญของนิคมอุตสาหกรรม และพยายามจัดตั้งขึ้นมา แต่การดำเนินการจัดตั้งอาจจะไม่ประสบความสำเร็จตามที่ต้องการได้ เพราะอาจมีปัญหาเกี่ยวกับการจัดซื้อที่ดิน เงินทุนดำเนินการ การชักชวนผู้มาลงทุน การจัดเส้นทางคมนาคม และสาธารณูปโภค ตลอดจนปัญหาต่าง ๆ ดังนั้นรัฐบาลจึงควรดำเนินการแก้ไขปัญหา และอุปสรรคต่าง ๆ ให้ลุล่วงไป โดยอาศัยความร่วมมือจากทุก ๆ ฝ่าย หากสามารถทำได้ จะส่งผลให้นิคมอุตสาหกรรมกลายเป็นเครื่องมือสำคัญในการพัฒนาประเทศได้อย่างเต็มที่

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

1.2 วัตถุประสงค์ของการศึกษา

เพื่อศึกษาปัจจัยที่ดึงดูดการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม ในระบอบปลงศ์ต่ออัตราการเติบโตของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม โดยมีวัตถุประสงค์ของการศึกษา ดังนี้คือ

1. เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการดึงดูดการลงทุน ของโรงงานผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
2. ศึกษาโครงสร้างลักษณะทั่ว ๆ ไป ของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม และสภาพนิคมอุตสาหกรรมของไทยในปัจจุบัน และปัญหาที่โรงงานอุตสาหกรรมกำลังประสบอยู่ เพื่อใช้เป็นแนวทางในการปรับปรุงปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการดึงดูดให้มีการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรมมากขึ้น

1.3 สมมติฐานการศึกษา

การศึกษานี้ต้องการที่จะทดสอบสมมติฐานที่ว่า

สมมติฐาน : อัตราการเติบโตของจำนวนโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม ถูกกำหนดจากปัจจัยทางด้านเศรษฐกิจ เช่น ดัชนีราคาผู้บริโภค การลงทุนของภาครัฐบาล การลงทุนจากต่างประเทศ และอัตราดอกเบี้ยเงินกู้

1.4 คำจำกัดความ

นิคมอุตสาหกรรม หมายถึง เขตพื้นที่ดินจัดสรรไว้สำหรับ โรงงานอุตสาหกรรม ให้เข้ามารวมอยู่ในบริเวณเดียวกันเป็นสัดส่วน โดยรัฐบาลจัดสิ่งอำนวยความสะดวกทั้งในการคมนาคม และสาธารณูปโภค เช่น ไฟฟ้า น้ำประปา ระบบการกำจัดน้ำเสีย โทรศัทพ์

และการไปรษณีย์โทรเลข ฯลฯ พื้นที่ที่ตั้งโรงงานในนิคมอุตสาหกรรมนี้มีทั้งที่จัดตั้งขึ้นโดย
ภาคีรัฐบาลกับภาคเอกชน ซึ่งในแต่ละนิคมอุตสาหกรรม จะประกอบด้วย

- เขตอุตสาหกรรมทั่วไป คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการประกอบอุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบอุตสาหกรรม
- เขตอุตสาหกรรมส่งออก คือ เขตพื้นที่ที่กำหนดไว้สำหรับการ ประกอบการ อุตสาหกรรมและกิจการอื่นที่เป็นประโยชน์ หรือเกี่ยวเนื่องกับการประกอบ อุตสาหกรรม เพื่อส่งออกผลิตภัณฑ์ไปจำหน่ายยังต่างประเทศ

1.5 ขอบเขตของการศึกษา

การศึกษานี้จะศึกษาถึงนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นจากการร่วมทุนดำเนินการระหว่างภาคีรัฐบาลกับภาคเอกชน และนิคมอุตสาหกรรมที่จัดตั้งขึ้นโดยภาคีรัฐบาลทั้งหมด โดยมุ่งเน้นศึกษาเฉพาะโรงงานอุตสาหกรรมที่เข้าไปจัดตั้งในนิคมอุตสาหกรรม 4 แห่ง เป็นตัวอย่างที่ใช้เป็นแนวทางในการวิเคราะห์ คือ นิคมอุตสาหกรรมบางปู นิคมอุตสาหกรรมลาดกระบัง นิคมอุตสาหกรรมภาคเหนือ(จ.ลำพูน) และนิคมอุตสาหกรรมแหลมฉบัง

โดยมีรายละเอียดของการศึกษา ดังต่อไปนี้

- รายละเอียดโครงสร้างทั่วไปของนิคมอุตสาหกรรม
- ประเภทของปัจจัยที่คาดว่าจะมีอิทธิพลต่อการดึงดูดการลงทุนของโรงงาน ผู้ผลิตที่ตั้งอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม
- ปัจจัยสำคัญในการตัดสินใจเลือกทำเลที่ตั้งของโรงงานอุตสาหกรรมในนิคมอุตสาหกรรม เปรียบเทียบกับโรงงานอุตสาหกรรมนอกนิคมอุตสาหกรรม

1.6 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับจากการศึกษา

1. ทำให้ทราบถึงสภาพลักษณะทั่วไปของนิคมอุตสาหกรรมไทย
2. ทำให้ทราบถึงปัจจัยสำคัญที่ดึงดูดให้มีการลงทุนในนิคมอุตสาหกรรม
3. ทำให้ทราบถึงปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การเปลี่ยนแปลงของต้นทุน อันเนื่องมาจากการเข้าไปลงทุนในพื้นที่นิคมอุตสาหกรรม
4. สามารถใช้เป็นแนวทางในการแก้ไขปรับปรุง หรือคลี่คลายปัญหาที่มีอยู่ในนิคมอุตสาหกรรม เพื่อให้นิคมอุตสาหกรรมของไทยได้มาตรฐานสากลยิ่งขึ้น และเป็นที่น่าสนใจและต้องการของนักลงทุนมากขึ้น

ศูนย์วิทยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย